



KONSULTOINTIHARJOITUS

(aikavaraus noin 1,5 tuntia)

Konsultaatioprosessin tavoitteena on auttaa konsultoitavaa ratkaisemaan ongelmansa, ja-lostamaan omaa/ryhmän kehittämissuunnitelmaan tms. Apuna käytetään katalyyttisiä kysymyksiä. Aikaehdotukset ovat ohjeellisia.

1. Tutustutaan aluksi katalyyttisiin kysymyksiin tavoitteena ymmärtää niiden ongelmanratkaisua helpottava luonne. (5 min)
2. Kukin saa hetken miettiä, mihin asiaan haluaa konsultaatiotukea. (3 min)
3. Päätetään konsultointijärjestys ryhmässä. Kukin tulee vuorollaan toimimaan jokaisessa roolissa.
4. Sovitaan roolit ensimmäiseen konsultointiin.
 - a) **Esittäjä (asiakas)** valmistautuu kertomaan oman/ryhmänsä tilanteen/ongelman lyhyesti ja ytimekkäästi.
 - b) **Konsultin** tehtävänä on käydä dialogia esittäjän kanssa käyttäen lähinnä katalyyttisiä kysymyksiä. Hän pyrkii saamaan tilanteesta mahdollisimman aidon kuvan. Tavoitteena on kysymyksillä ja tarkennuksilla auttaa esittäjää seulomaan, jäsentämään ja keräämään tietoa kehittämiskohteesta tai ongelmasta. Tavoitteena voi myös olla löytää **todellinen ongelma**. Hyviä kysymyksiä ovat esim. kuka, ketkä, miten, milloin, missä, millaisia, miten? Ongelman ratkaisua auttavia sanoja ovat myös "kerro" ja "kuvaile".
 - c) **Tarkkailija** tekee hypoteeseja eli oletuksia kuullusta, **kirjaa** niitä paperille ja valmistautuu esittämään ne esittäjälle dialogin jälkeen. Hän pohtii rakentavan kriittisesti, mitä esitettävässä tilanteessa mahdollisesti on tapahtumassa, mitä asioita esittäjä ei ole ehkä huomannut, mihin kannattaisi kiinnittää huomiota jne. Tarkkailija toimii myös **ajanottajana**, joka pitää kiinni sovitusta aikataulusta. Tarkkailija valmistautuu antamaan kirjatut huomionsa esittäjälle konsultoinnin loppuksi.
5. Jaetaan käytössä oleva aika tasan ryhmän jäsenten kanssa (esim. 3 x 20 min).
6. Aloitetaan konsultointi. Esittäjä käyttää aikaa asian pohjustamiseen. Konsultti voi varmistaa, että ymmärtää taustat oikein. (3-5 min).
7. Konsultointivaiheessa konsultti käy dialogia esittäjän kanssa tehden tarkentavia katalyyttisiä kysymyksiä (5-10 min).
8. Tarkkailija esittää hypoteesinsa (3-5 min).
9. Esittäjälle varataan mahdollisuus kommentoida niitä (3-5 min).
10. Esittäjä tekee loppuksi lyhyen yhteenvedon siitä, millaisiin toimenpiteisiin hän aikoo ryhtyä (2-3 min).
11. Vaihdetaan rooleja ja toistetaan vaiheet 6-8.
12. Kun jokainen on toiminut kaikissa rooleissa, käydään ryhmässä reflektioiva keskustelu koetusta; mitä hyvää, mitä kehitettävää, missä voisi käyttää, mitä sovelluksia tulee mieleen? (5 min)
13. Loppuksi käydään muiden ryhmien jäsenten kanssa keskustelua konsultaatiokokemuksesta ja sen sovellettavuudesta omaan työyhteisöön.